

Alles wat je dient te weten over de vaccinatiestrategie tegen het coronavirus

In dit artikel lees je meer over de vaccinatiestrategie tegen het coronavirus.

Wat is een vaccin?

Een vaccin bestaat uit een dood onderdeelje van het virus of de bacterie. Wanneer je ingeënt wordt, brengt de arts of verpleegkundige het onderdeelje van de ziektekiem in je lichaam, meestal via een inspuiting. Op die manier maakt je lichaam antistoffen aan tegen het virus of de bacterie. Het voordeel van vaccinatie is dat je niet eerst de ziekte doormaakt en zo ook geen risico loopt op de soms ernstige of zelfs levensbedreigende complicaties die zouden optreden als je de ziekte doormaakt.

Er zijn verschillende coronavaccins ontwikkeld. Al deze vaccins werken ongeveer via hetzelfde principe, maar er zijn wel verschillen in hoe ze zijn samengesteld. Eén ding hebben ze gemeen: allemaal gaan ze het afweersysteem trainen met een dood stukje van het virus.

De coronavaccins

Het coronavirus bevat op zijn oppervlak een eiwit, dat zich kan vastbinden op bepaalde slijmvliezen in ons lichaam, het S-eiwit. Dat eiwit dringt zo de menselijke cellen binnen om zich te vermenigvuldigen. Zo kan het virus je ziek maken en voor complicaties zorgen.

Meer dan 200 vaccins zijn wereldwijd in ontwikkeling om ervoor te zorgen dat het virus zijn vernietigende rol in ons lichaam niet meer kan spelen. De vaccins worden beoordeeld op kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid alvorens op de markt te komen. De soorten vaccins die ontwikkeld werden of worden, zijn:

- geïnactiveerde vaccins: het vaccin doodt het virus door warmte of straling;
- virus-gebaseerde vaccins: een goed gekend en gedood virus wordt aangepast aan het coronavirus dat het S-eiwit op zijn oppervlak heeft. Na de inspuiting zal je afweersysteem antilichamen maken tegen dat S-eiwit, zonder dat je zelf ziek wordt. Dit soort vaccin is het vaccin van Astra-Zeneca en Janssen Pharmaceutica;
- RNA-vaccins: een stukje genetisch materiaal dat zorgt voor het S-eiwit wordt toegediend, zodat je zelf dat S-eiwit aanmaakt, waartegen je vervolgens antilichamen gaat vormen. Dit type vaccin is onder andere het Pfizer-vaccin;
- op eiwitten gebaseerde vaccins: het S-eiwit dat kunstmatig wordt gemaakt, wordt als vaccin toegediend en kan dan een immuunrespons stimuleren.

Waarom kon een coronavaccin zo snel ontwikkeld worden?

Corona is een wereldwijde epidemie. Om die reden hebben vaccinfirma's en wetenschappers voorrang gegeven aan de ontwikkeling van dit vaccin en ander onderzoek even stilgelegd of afgeremd. Sommigen hebben ook de krachten gebundeld om tot een zo goed mogelijk vaccin te komen. Het is dus een verhaal van voorrang en niet van snelheid. Bovendien zijn de wetenschappers bij de meeste vaccins vertrokken van bestaande vaccinconstructies en eerdere ervaringen. In een aantal gevallen is de productie van het vaccin gestart alvorens de resultaten te kennen van fase 2- en fase 3-studies. Bleek achteraf tijdens deze studies dat het ontwikkelde vaccin toch niet werkte of te veel bijwerkingen had, dan werd de productie stopgezet en werd het geproduceerde vaccin vernietigd.

De vaccins werden getest op 40.000 tot 60.000 mensen. We kunnen dus zeker zijn van de veiligheid, al zijn bijwerkingen altijd mogelijk. De meest voorkomende bijwerkingen uit de studies zijn: wat uitslag en stijfheid ter hoogte van de injectieplaats, moeheid, hoofdpijn, spierpijn, gewrichtspijn, rillingen en milde koorts. Deze symptomen verdwijnen echter meestal binnen de 48 uur na de inenting. Je mag zeker een pijnstiller innemen als je te veel last zou ondervinden. We geven ook nog mee dat je na de inenting gedurende vijftien à twintig minuten zal moeten wachten op een stoel, met uiteraard de nodige afstand van andere personen in de ruimte. Op die manier kan het aanwezige zorgpersoneel reageren als je toch last zou hebben van een zwaardere bijwerking, wat echter in de studies zelden voorkwam. Het is dus vooral een veiligheidsmaatregel.

Waarom is een vaccin nodig? Kan het coronavirus niet bestreden worden door het innemen van medicatie, een siroop of antibiotica?

Nee, dat kan niet. Uit eerdere ervaringen met virussen, bijvoorbeeld het griepvirus, weten de wetenschappers dat een vaccin de meest doeltreffende manier is om een virus te bestrijden.

Ik heb corona gehad. Is het dan nog zinvol dat ik mij laat vaccineren?

Ja, want de immuniteit die je ontwikkeld hebt bij de behandeling van het virus, biedt geen bescherming op lange termijn. Sommige mensen hebben de ziekte immers meermaals doorgemaakt, bijvoorbeeld een eerste keer tijdens de eerste coronagolf en een tweede maal tijdens de tweede golf. De experts verwachten dat het vaccin je langer zal beschermen.

Ik heb momenteel corona. Mag ik mij laten vaccineren?

Nee, tijdens de periode dat je de ziekte doormaakt, is vaccinatie niet toegelaten. Je wacht best tot veertien dagen na het verdwijnen van de symptomen of veertien dagen nadat je een negatieve coronatest hebt afgelegd.

Ik heb regelmatig last van allergische reacties bij het griepvaccin of bij het innemen van medicatie. Mag ik mij laten vaccineren tegen corona?

Deze vraag leg je best voor aan je huisarts. Hij/zij is het best geplaatst om in te schatten of je je mag laten vaccineren.

Ik ben zwanger. Mag ik mij laten vaccineren?

Nee, je dient te wachten tot na je zwangerschap, tenzij je behandelend arts oordeelt dat in jouw situatie de voordelen van de vaccinatie opwegen tegen de mogelijke risico's.

Het vaccin zou geen negatieve gevolgen hebben op het geven van borstvoeding.

We hebben een sterke kinderwens. Mogen wij ons laten vaccineren?

Vrouwen die zich laten vaccineren raden we af om zwanger te worden binnen de twee maanden na de tweede dosis van het vaccin.

Moet ik betalen voor het vaccin?

Nee, de overheid besliste om het vaccin voor iedereen gratis aan te bieden.

Wanneer en waar kan ik gevaccineerd worden?

De overheid heeft, op basis van het advies van experts, deze volgorde bepaald:

	Fase 1	Fase 2	Fase 3
Wie?	<ol style="list-style-type: none">1. Bewoners van woonzorgcentra2. Zorgpersoneel, inwonende mantelzorgers en vrijwilligers van woonzorgcentra3. Bewoners, gebruikers en personeel van andere voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">• 65-plussers*• Personen tussen 45 en 65 jaar met één of meerdere van volgende aandoeningen: chronische ademhalingsaandoeningen, chronische cardiovasculaire aandoeningen, obesitas, diabetes/suikerziekte,	Andere personen die ouder zijn dan 18 jaar*

	(assistentiewoning en / serviceflats, dagverzorgingscentra, centra voor personen met een handicap, ...)	<p>dementie en andere neurologische aandoeningen, een kwaadaardig kankergezweel, een officieel vastgestelde hoge bloeddruk)*</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personen tussen 18 en 65 jaar met één of meerdere van volgende aandoeningen: bloedkanker, een chronische nierziekte, chronische nierinsufficiëntie, een chronische leveraandoening, het syndroom van Down, een verzwakt immuunsysteem, een officieel gediagnosticeerde 'zeldzame ziekte'* • Personen tussen 18 en 65 jaar die een orgaantransplantatie ondergaan hebben of op de wachtlijst staan voor orgaantransplantatie* • Zorgpersoneel dat niet behoort tot fase 1 • Personeel in essentiële beroepen: nog te bepalen 	
Wanneer?	Sinds 28 december 2020	Vermoedelijk vanaf maart 2021	Wellicht vanaf juni 2021 of al vroeger
Waar?	1 & 2. In de woonzorgcentra 3. In de voorzieningen waar de betrokken	In de vaccinatiecentra* (94 in Vlaanderen en 10 in Brussel). Je dient te gaan naar het vaccinatiecentrum	In de vaccinatiecentra*, misschien later ook bij de huisarts. Je dient te gaan naar het

	personen verblijven of gebruik van maken	vermeld op de uitnodiging. Je kunt enkel de datum en het uur wijzigen door contactname.	vaccinatiecentrum vermeld op de uitnodiging. Je kunt enkel de datum en het uur wijzigen door contactname.
Welk vaccin?	Pfizer-vaccin (twee injecties nodig met ongeveer 21 dagen ertussen)	Meer soorten vaccins beschikbaar	In een later stadium verschillende soorten vaccins beschikbaar

* In elke regio zullen er initiatieven worden opgericht voor mensen die niet op eigen kracht naar het vaccinatiecentrum kunnen komen. We hoorden al over de mogelijkheid van gratis bus- en taxidiensten en het inrichten van mobiele teams die aan huis komen voor de vaccinatie. Het is echter de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen naar de vaccinatiecentra gaan. Vermoedelijk zal het je huisarts zijn die bepaalt of er een mobiel team bij jou thuis kan komen voor de vaccinatie.

Wanneer word ik als mantelzorgge gevaccineerd?

Dit is afhankelijk van je leeftijd en van het feit of je al dan niet een aandoening hebt die een ernstiger ziekteverloop bij een coronabesmetting teweeg kan brengen. Afhankelijk van je leeftijd en/of gezondheidstoestand, behoor je dus tot fase 2 of fase 3. Als je jonger dan 18 jaar bent, kom je voorlopig niet in aanmerking voor vaccinatie tegen corona.

We hebben, samen met de andere mantelzorgverenigingen, gedurende enkele weken onderhandeld met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid om mantelzorgers voorrang te geven bij de vaccinatie aangezien zij een essentiële schakel zijn in de zorg en ook een rol kunnen spelen in de begeleiding van zorgbehoevende personen naar het vaccinatiecentra, maar we slaagden er niet in om tot een compromis te komen.

Kan ik kiezen welk vaccin ik krijg?

Nee, want dat zou het vaccinatieproces enkel maar vertragen.

In welk vaccinatiecentrum word ik gevaccineerd?

Zie artikel 'Waar bevinden zich de vaccinatiecentra tegen corona?' op onze website.

Mag ik kiezen voor een ander vaccinatiecentrum omdat dit bijvoorbeeld dichterbij mijn woon- of werkplaats?

Nee, je dient te gaan naar het vaccinatiecentrum dat vermeld staat op de uitnodiging. Je kunt wel contact opnemen met het callcenter om een andere datum en/of uur te vragen. Je kunt dit ook zelf wijzigen via de website die vermeld zal staan op de uitnodiging.

Moet ik mijn tweede vaccin laten zetten op dezelfde plaats als het eerste of mag ik naar een andere vaccinatiecentrum gaan?

Je dient het tweede vaccin te laten zetten in hetzelfde vaccinatiecentrum als het eerste. Na de eerste vaccinatie zal met jou een afspraak gemaakt worden voor de tweede vaccinatie.

Moet ik de coronamaatregelen blijven volgen als ik gevaccineerd ben?

Ja, dit is noodzakelijk! Niet iedereen kan immers gelijktijdig gevaccineerd worden. Ook als je gevaccineerd bent, moet je de zes gouden regels blijven respecteren:

- Draag een mondkapje.
- Ontsmet regelmatig je handen.
- Houd minstens anderhalve meter afstand van anderen.
- Beperk je sociale contacten.
- Doe activiteiten het liefst buiten.
- Denk aan kwetsbare mensen.

Het vaccin zal pas optimaal beginnen werken vanaf de tiende dag na je tweede vaccinatie. Het is echter de overheid die zal bepalen vanaf wanneer maatregelen kunnen versoepeld worden omdat voldoende mensen gevaccineerd zijn.

Meer info?

Kijk op www.laatjevaccineren.be of vraag meer informatie aan je huisarts.